

NATUROVERVÅGNINGSRAPPORT

YNGLEFUGLE I DE FREDEDE JORDBASSINER 2015

Den nyetablerede ø i bassin 15 marts 2015

**Vordingborg kommune
Afdeling for Land og Miljø**

**Rapport for Vordingborg Kommune v/
Konsulent
Niels Peter Andreasen
Ulvshalevej 333 A
4780 Stege**

**55 81 85 18
npa.ulvshale@mail.tele.dk**

YNGLEFUGLE I JORDBASSINERNE SÆSON 2015

Ifølge aftale med Vordingborg Kommune, afd. For Land og Miljø, er der i ynglesæsonen 2015 registreret ynglende fuglearter i de fredede jordbassiner i Stege efter samme metode som de foregående år.

Der er foretaget 47 optællinger denne sæson, i alt 74 timer, fra marts til september.

De 47 optællinger fordeler sig på 4 optællinger á 3 timer, 19 optællinger á 2 timer, 24 optællinger á 1 time, mest til kontrol af enkelte bassiner eller arter.

Vejrpåvirkninger og øvrige forhold i bassinerne:

Vejrforholdene i bassinerne var generelt præget af frostfrie vintermåneder og hen gennem foråret gråt, blæsende og fugtigt indtil slutningen af maj og ind i juni. Jeg fik efter aftale med kommune og entreprenør omsider etableret en ø med 6-7 "toppe" og uddybning omkring øen i bassin 15. Det har været interessant at følge fuglearternes brug af biotopen og konstateret ynglende Blishøne, Gråand og muligvis Hættemåge, sidstnævnte dog antagelig med flytning til bassin 16 og senere iagttaget med 2 juvenile unger. Rastende arter i længere perioder har bl.a. omfattet Fiskehejre, Gravand, Gråand, Knarand, Skeand, Krikand, Pibeand, Strandskade, Vibe, Stor Præstekrave, Rødben, Hvidklire og Mudderklire.

Småøer i høj vandstand bassin 15 i april

Sikre og sandsynlige ynglearter:

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*)

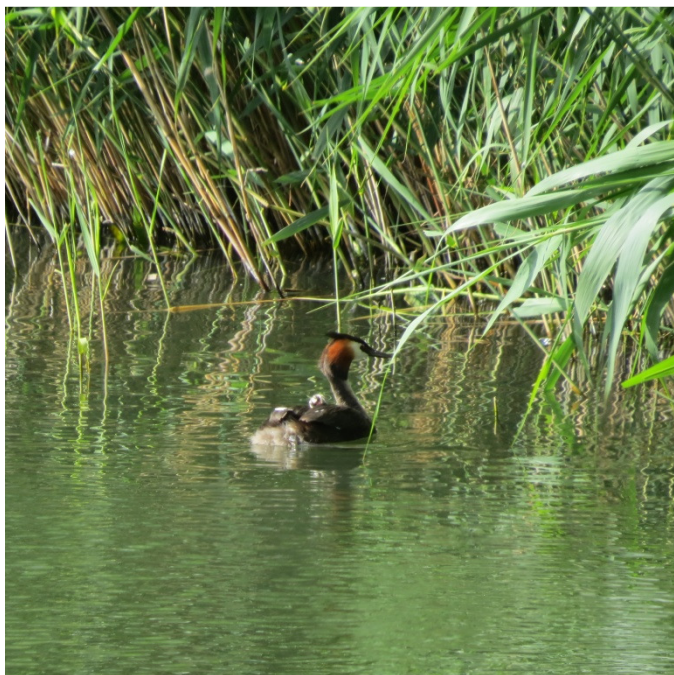
Første observeret 27.2. i bassin 7.

Maksimum antal fugle 19 den 21.4.

8 par heraf 6 med ungekuld.

Bassin 6: 1 par + 2 pull. Bassin 7: 1 par + 1 pull. Bassin 8: 1 par uden unger. Bassin 10: 1 par + 2 pull. Bassin 11: 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 12: 1 par + 2 pull. Bassin 13: 1 par uden unger.

Total: 10 unger.

Toppet Lappedykker med unger 16. juni.

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*)

Første observeret 3.3. i bassin 10.

Maksimum antal fugle 21 den 22.4.

9 par med rede, 7 med ungekuld.

Bassin 10: 1 par + 2 pull, 1 par + 1 pull.. Bassin 11: 1 par + 2 pull. 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. 1 par med rede uden unger. 1 par med rede uden unger. Bassin 12: 1 par + 1 pull. Bassin 13: 1 par + 1 pull.

Total: 10 unger.

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*)

Første observeret 20.3. i bassin 10.

Maksimum antal fugle 12 den 10.7.

5 par, 3 med ungekuld.

Bassin 7: 1 par + 2 pull. Bassin 10: 1 par + 1 pull. 1 par uden unger. Bassin 11: 1 par + 2 pull.

Bassin 16: 1 par .

Total: 5 unger.

Knopsvane (*Cygnus olor*)

9 par, 7 par med rede, 1 - 2 par med ungekuld.

Bassin 6: 1 par med muligt ungekuld på 2 flyttet ud i Stege Bugt. Bassin 7: 1 par med rede uden unger. Bassin 8: 1 par uden rede. Bassin 9: 1 par med rede uden unger. Bassin 10: 1 par med rede uden unger. Bassin 11: 1 par med rede uden unger. Bassin 12: 1 par uden rede. Bassin 13: 1 par med rede uden unger. Bassin 16: 1 par + 1 pull, flyttede hurtigt ind i Bassin 15.

Total: 1-3 unger.

Rugende Knopsvane i bassin 11, senere forladt.

Gravand (*Tadorna tadorna*)

2 par

Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par.

Gråand (*Anas platyrhynchos*)

7 faste par, 5 med ungekuld.

Bassin 5: 1 par + 4 pull. Bassin 7: 1 par + 8 pull. 1 par + 6 pull. Bassin 13: 1 par + 4 pull. **Bassin 15:** 1 par uden unger. Bassin 16: 1 par + 5 pull. 1 par uden unger.

Total: 27 unger.

Knarand (*Anas strepera*)

Maksimum antal 48 den 9.9.

5 faste par, 2 par med unger.

Bassin 5: 1 par, ingen unger observeret. Bassin 7: 1 par + 6 pull. 1 par uden unger. 1 par uden unger. Bassin 16: 1 par + 7 pull.

Total: 13 unger.

Skeand (*Anas clypeata*)

2 par

Maksimum 19 hanner og 13 hunner 8.4. i bassin 7.

Bassin 6: 1 par + 5 pull. Bassin 16: 1 par uden unger.

Total: 5 unger.

Krikand (*Anas crecca*)

0 par.

Kun rastende fugle i forårsperioden.

Atlingand (*Anas querquedula*)

0 par.

Ingen observationer denne sæson.

Taffeland er faste gæster i bassinerne.

Troldand (*Aythya fuligula*)

1 par.

Bassin 16: 1 par + 6 pull den 22.8.

Hvinand (*Bucephala clangula*)

Arten blev observeret fra maj til oktober, men uden tegn på ynglen i de opsatte kasser.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*)

Ingen ynglepar denne sæson.

Der er kun få og spredte observationer af Rørhøg i bassinerne i 2015. Der har som sidste sæson ikke været han og hun på samme tid, og besøgene har været som fouragering i tagrørslokaliteterne.

Fasan (*Phasianus colchicus*)

10 "par".

Bassin 2: 2 par. Bassin 4: 2 par. Bassin 14: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 2 par. Sydhegnet: 2 par.

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*)

5 par.

Bassin 6: 1 par + 3 pull. Bassin 7: 1 par + 4 pull. Bassin 10: 1 par uden unger. Bassin 16: 1 par + 6 pull. 1 par + 5 pull.

Total: 18 unger.

Blishøne (*Fulica atra*)

29 par med rede, 27 med unger.

Bassin 3: 1 par + 3 pull. Bassin 5: 1 par + 1 pull. Bassin 6: 1 par + 4 pull. 1 par + 2 pull. 1 par + 2 pull. Bassin 7: 1 par + 3 pull. 1 par + 3 pull. 1 par med rede uden unger. Bassin 9: 1 par + 4 pull.

1 par + 2 pull. Bassin 10: 1 par + 4 pull. 1 par + 3 pull. 1 par + 3 pull. 1 par med rede uden unger.

Bassin 11: 1 par + 3 pull. 1 par + 3 pull. 1 par + 1 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 12: 1 par + 4 pull.

1 par + 2 pull. 1 par + 2 pull. Bassin 13: 1 par + 3 pull. 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 15: 1

par + 2 pull. Bassin 16: 1 par. + 3 pull. 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. Sydhegnet: 1 par + 2 pull.

Total: 64 unger.

Vandrikse (*Rallus aquaticus*)

1-2 par.

Bassin 3: 1-2 par hørt gennem forårsperioden.

Strandskade

1 opholdt sig i en periode i bassin 15 uden tegn på ynglen.

Strandskade på øen i bassin 15.

Vibe (*Vanellus vanellus*)

1 par holdt til i Bassin 15 og 16, men ingen unger observeret.

2 unge Hættemåger i bassin 15 d. 14. juli.

Hættemåge (*Larus ridibundus*)

1 par.

1 par lå fast på den nye ø i Bassin 15, men flyttede tilsyneladende ind i bassin 16. De voksne blev i juli set med 2 unger.

Bassin 16: 1 par.

Ringdue (*Columba palumbus*)

7 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 3: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Ringdue i bassin 4 den 11. juni

Gøg (*Cuculus canorus*)

2 par.

Bassin 7: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Sanglærke (*Alauda arvensis*)

1 par

Bassin 16: 1 par.

Landsvaler raster i buskene ved bassinerne 24. april.

Digesvale (*Riparia riparia*)

Ingen forsøg på etablering af ynglekoloni denne sæson.

Engpiber (*Anthus pratensis*)

Ingen yngleobservationer denne sæson.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*)

5 par.

Bassin 4: 1 par. Bassin 12: 1 par. Bassin 14: 1 par. Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Gul Vipstjert (*Motacilla flava*)

6 par.

Bassin 4: 1 par. Bassin 8: 1 par + 3 juv. Bassin 12: 2 par. Bassin 13: 1 par. Bassin 14: 1 par + 2 juv.

God sæson for Gul Vipstjert i bassinerne.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

4 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Jernspurv (*Prunella modularis*)

3 par.

Basin 4: 1 par Bassin 14: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Nattergal (*Luscinia luscinia*)

2 par.

Sydhegnet: 2 par.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*)

Ingen ynglepar denne sæson.

Husrødstjert

Ofte iagttaget ved bassinerne, men yngler på fabrikken.

Sangdrossel (*Turdus philomelos*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Solsort (*Turdus merula*)

16 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 4: 3 par. Bassin 5: 1 par. Bassin 14: 1 par. Bassin 15: 2 par. Bassin 16: 2 par.
Sydhegnet: 3 par. Nordhegnet: 2 par.

Havesanger (*Sylvia borin*)

3 par.

Bassin 9: 1 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

2 par.

Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*)

2 par.

Bassin 2: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Tornsanger (*Sylvia communis*)

8 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 2 par. Nordhegnet: 2 par.

Husskade i bassin 15.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

1 par.

Bassin 2: 1 par.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*)

33 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 3: 2 par. Bassin 5: 1 par. Bassin 6: 2 par. Bassin 7: 3 par. Bassin 8: 2 par.
Bassin 9: 3 par. Bassin 10: 4 par. Bassin 11: 4 par. Bassin 12: 4 par. Bassin 13: 3 par. Bassin 16: 2
par. Sydhegnet: 1 par.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Gulbug (*Hippolais icterina*)

2 par.

Sydhegnet: 2 par.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*)

Ingen tegn på ynglepar denne sæson.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

2 par.

Sydhegnet 2 par.

Gransanger (*Phylloscopus collobita*)

1 par

Sydhegnet: 1 par.

Musvit (*Parus major*)

15 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 2 par. Bassin 12: 1 par. Bassin 15: 2 par. Bassin 16: 3 par. Sydhegnet: 3
par. Nordhegnet: 3 par.

Blåmejse (*Parus caeruleus*)

10 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 7: 1 par. Bassin 16: 2 par. Sydhegnet: 2 par. Nordhegnet: 2
par.

Sumpmejse (*Parus palustris*)

7 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 6: 1 par. Bassin 14: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 2
par.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*)

Ingen observationer denne sæson.

Husskade (*Pica pica*)

1 par.

Bassin 15: 1 par.

Husskade rede april bassin 15.

Gråkrage (*Corvus corone*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Gråspurv (*Passer domesticus*)

3 par

Bassin 14: 3 par.

Skovspurv (*Passer montanus*)

13 par.

Bassin 4: 2 par. Basin 15: 2 par. Sydhegnet: 6 par. Nordhegnet: 3 par.

Skovspurv ved bassin 15, 27. maj.

Bogfinke (*Fringilla coelebs*)

2 par.

Sydhegnet: 2 par.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*)

2 par.

Bassin 4: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Grønirisk (*Carduelis chloris*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Stillits (*Carduelis carduelis*)

Ingen yngleobservationer denne sæson.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*)

4 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 5: 1 par. Bassin 7: 1 par. Bassin 13: 1 par.

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

5 par.

Bassin 4: 1 par. Bassin 13: 1 par. Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Gulspurv 15. februar.

Andre observationer:

(foruden egne observationer er medtaget observationer fra andre ornitologer og indberetninger på DOF-basen)

11/1 Skægmejse 6

13/1-8/3 Rødhovedet And, hun

Rødhovedet And, hun, 15. februar

19/1 Lille Gråsiken 1

11/2 Skovhornugle 1

28/2 Skægmejse 2

10/4 Fiskeørn 1

15/4 Rød Glente 2

19/4 Dværgrmåge 1

25/4 Enkeltbekkasin 1

30/4 Sortterne 1

5/5 Hedehøg 1 hun

9/5 - 9/10 Hvinand 1-2

19/5 Vandrefalk 1 han, Rørhøg 1 han

4/7 Skægmejse 1

8/7 Havørn 1 ad.

1/8 Alm. ryle 4

20/8 Kærløber 1

10/9 Ravn 1

17/9 Brushøne 1, Dobbeltbekkasin 1

Art/bassin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Syd- hegn	Nord- hegn
Toppet Lappedykker						1	1	1		1	2	1	1					
Gråstrubet Lappedyk.										2	5	1	1					
Lille Lappedykker							1			2	1					1		
Knopsvane						1	1	1	1	1	1	1	1			1		
Gravand															1	1		
Gråand					1		2						1		1	2		
Knarand					1		3									1		
Skeand						1										1		
Krikand																		
Atlingand																		
Troldand																1		
Hvinand													(1)					
Rørhøg																		
Fasan		2		2										1	1	2	2	
Grønbenet Rørhøne						1	1						1			2		
Blishøne			1		1	3	3		2	4	4	3	3		1	3	1	
Vandrikse			1															
Vibe																(1)		
Hættemåge																1		
Ringdue		2	1	1											1	1	1	
Gøg							1										1	
Sanglærke																1		
Engpiber																		
Hvid Vipstjert				1								1		1	1			1
Gul Vipstjert				1				1				2	1	1				
Gærdesmutte		1													1	1	1	
Jernspurv				1										1			1	
Rødhals																	1	
Nattergal																	2	
Rødstjert																		
Sangdrossel																	1	
Solsort		2		3	1									1	2	2	3	2
Havesanger									1								1	1
Munk																1	1	
Gærdesanger		1																1
Tornsanger		1		1											1	1	2	2
Sivsanger		1																
Rørsanger		2	2		1	2	3	2	3	4	4	4	3			2	1	
Kærsanger																	1	
Gulbug																	2	
Skovsanger																		
Løvsanger																	2	
Gransanger																	1	
Musvit		1		2								1			2	3	3	3
Blåmejse		2		1			1									2	2	2
Sumpmejse		1		1		1								1		1	2	
Husskade																1		
Gråkrage																	1	

Art/bassin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Syd-hegn	Nord-hegn
Gråspurv														3				
Skovspurv				2											2		6	3
Bogfinke																	2	
Tornirisk		1																1
Grønirisk																	1	
Stillits																		
Rørspurv		1			1		1						1					
Gulspurv				1									1		1		1	1
Arter i alt 47-49																		
Ynglepar i alt 261-263	0	18	5	17	6	10	18	5	7	14	17	14	14	9	15	32	43	17

Antal ynglende arter:

2015: 47-49

2014: 49-50

2013: 44-46

2012: 49

2011: 42

2010: 45

2009: 45

2008: 52

2007: 43

2006: 43

2005: 47

Antal ynglepar:

2015: 261-263

2014: 264-265

2013: 231-233

2012: 196-197 + 25 par Digesvale

2011: 176-177

2010: 224-225

2009: 247

2008: 243 + 52 par Digesvale.

2007: 199

2006: 225

2005: 200

Status for bassin 10, 11 og 12:

Sæson 2015: 45 ynglepar (heraf 15 lappedykkerpar)

Sæson 2014: 47 ynglepar (heraf 17 lappedykkerpar)

Sæson 2013: 42 ynglepar (heraf 12 lappedykkerpar)

Sæson 2012: 30 ynglepar (heraf 25 lappedykkerpar)

Sæson 2011: 31 ynglepar (heraf 16 lappedykkerpar)

Sæson 2010: 35 ynglepar (heraf 17 lappedykkerpar)

Sæson 2009: 41 ynglepar (heraf 18 lappedykkerpar)

Sæson 2008: 42 ynglepar (heraf 14 lappedykkerpar)

Sæson 2007: 43 ynglepar (heraf 24 lappedykkerpar)

Sæson 2006: 44 ynglepar (heraf 19 lappedykkerpar)

Sæson 2005: 46 ynglepar (heraf 14 lappedykkerpar)

Status for ynglende lappedykkere:

Toppet Lappedykker:

2015: 8 par med 10 unger

2014: 10 par med 12 unger

2013: 7 par med 7 unger

2012: 5 par med 6 unger

2011: 6 par med 6 unger

2010: 9 par med 12 unger

2009: 13 par med 15 unger

2008: 9 par med 17 unger

2007: 9 par med 15 unger

2006: 14 par med 19 unger

2005: 11 par med 11 unger

Lille Lappedykker:

2015: 5 par med 5 unger

2014: 6 par med 9 unger

2013: 4 par med 10 unger

2012: 5 par med 10 unger

2011: 3 par med 8 unger

2010: 5 par med 7 unger

2009: 7 par med 10 unger

2008: 8 par med 13 unger

2007: 3 par med 8 unger

2006: 3 par med 3 unger

2005: 5 par med 7 unger

Gråstrubet Lappedykker:

2015: 9 par med 10 unger

2014: 11 par med 13 unger

2013: 10 par med 13 unger

2012: 15 par med 9 unger

2011: 14 par med 20 unger

2010: 10 par med 16 unger

2009: 14 par med 17 unger

2008: 8 par med 16 unger.

2007: 12 par med 16 unger.

2006: 12 par med 26 unger

2005: 9 par med 9 unger

Samlet antal lappedykkerpar:

2015: 22

2014: 27

2013: 21

2012: 25

2011: 23

2010: 24

2009: 34

2008: 25

2007: 24

2006: 29

2005: 25

Bemærkninger til ynglefuglene:

Det fremgår af registreringerne i den seneste 10-årsperiode, at antallet af ynglende arter fortsat ligger meget konstant med 40-50 arter pr. sæson. I år med 47-49 arter.

Antal ynglepar 2015 er 261-263 mod sidste sæsons foreløbige maksimum på 264-265 par.

Bassinerne 1, 3 og 8 ligger med laveste antal ynglepar, og de markant højeste antal ynglepar findes i bassin 16 og Sydhegnet.

Lappedykkernes samlede ynglepar 2015 ligger som 2013 med 21-22 par, men en del under maksimum med 34 ynglepar i 2009.

Knopsvane har i 2015 en meget lidt succesfuld ynglesæson med 9 par, heraf 7 med rede og kun 1 sikkert ungekuld og 1 muligt flyttet uden for bassinerne fra bassin 6. Der er ingen sikre observationer af årsagen til de mange mislykkede rugninger, men som altid er løse hunde og ræve de hovedmistænkte.

Gråand har en betydelig nedgang med 7 ynglepar og kun 27 unger mod sidste sæsons 10 ynglepar med 51 unger. Knarand med 5 ynglepar som sidste sæson, men kun 13 unger mod 21 unger sidste sæson. Igen positivt med 2 stedfaste par Skeand, hvoraf 1 par med 5 unger.

Også Troldand havde ynglesucces denne sæson med et sent kuld 22. august. Og selv om Hvinand blev observeret fra maj til oktober, var der ingen tegn på ynglepar i kasserne.

Grønbenet Rørhøne har en god sæson med 18 unger. Blishøne har ligeledes en meget fin sæson med 29 ynglepar og 64 unger klækket, hvor dog en del forsvandt efterfølgende. Igen i år er der ynglende Vandrikse i bassin 3.

Hos vadefuglene ynglede Strandskade og Vibe ikke dette år.

Det er tidligere anført, at andelen af spurvefugle i forhold til øvrige arter er steget fra 35,62 % i 1999 til 52,23 % i 2009 og 66,67 % i 2010. I 2015 er andelen af spurvefugle 60,02% og således fortsat en væsentlig andel af det samlede antal ynglearter i bassinområdet. .

Bemærkninger til fredning og forvaltning:

Forvaltningen med hensyn til græsning og bekæmpelse af bjørneklo ser ud til at fungere efter hensigten. Tilvæksten af brændenælde i bassin 15 kan ikke helt holdes nede af græsning, men slås i løbet af sommeren.

Den blandede udsætning af kvæg, heste og får giver tilsyneladende en ret effektiv påvirkning af biotoperne i retning af mere åbne flader og overdrevskaraktter.

Som tidligere nævnt lykkedes det at etablere en ø med større vanddybde omkring øen i bassin 15.

Der blev lagt 6-7 toppe på øen, så de danner småøer ved største højvande i forårssæsonen. Det har i 2015 virket efter hensigten.

Småøerne i bassin 15.

Forstyrrelser:

Problemer med ulovligt lystfiskeri, bl.a. fra karpefiskere.

Lystfisker fra tidligere sæson i bassinerne

Rapporten er afsluttet den 15. oktober 2015.

Niels Peter Andreasen
Ulvshalevej 333 A
4780 Stege
Tlf. 55 81 85 18
E-mail: npa.ulvshale@mail.tele.dk